

[Waldorff]

de intentioner, som vi havde med vores forslag.

I indledningen til redegørelsen siger ministeren:

»I takt med velstandsstigningen har vi kunnet lægge stadig større vægt på at sikre vor sundhedstilstand, og vi har stillet stigende krav om beskyttelse af miljøet«.

Sådan som det er formuleret her, mener jeg, at det kun indeholder et hjørne af hele sandheden om forholdet imellem velstandsstigningen og miljøbeskyttelsesproblemerne. Denne formulering lægger op til en noget problemløs holdning, kunne man sige, hvor man ligesom antager, at i og med at vi er blevet rigere, i og med at vi har fået udviklet forskning osv., så kan vi i dag stille større krav, end vi tidligere har gjort. Den del af det, som handler om, at selve miljøforringelsen, den omsiggribende miljødelæggelse, er et produkt af den samme udvikling, kommer ikke tilstrækkelig tydeligt frem. Derved kan det blive til en opfattelse, hvor man ligesom stiller sig tilfreds med, at godt nok er der store problemer, men det går da alligevel fremad, det går i den rigtige retning. Det er et problem, fordi den teknologiske udvikling stadig væk indeholder trusler, som på ingen måde er blevet afværget.

Jeg skal understrege, at vi har en anden indfaldsvinkel til dette problem, nemlig at vi aldrig nogen sinde har accepteret den blinde kapitalistiske vækst. Vi har aldrig accepteret den relativt problemløse holdning til den teknologiske udvikling, som har været gældende for langt de fleste op igennem 1960erne. Denne teknologiske udvikling er foregået uden styring, den er foregået med statslig opmuntring i form af kapitalstøtte, den er også foregået med støtte fra store dele af fagbevægelsen, som igennem en forøgelse af produktiviteten har set visse muligheder for også at forøge lønnen.

Hvis man bruger denne forskel i synsvinklen på et konkret eksempel, så vil ministerens holdning ligesom være, at det i dag er et positivt fremskridt, at vi stadig væk kan ned-sætte f. eks. grænserne for udslip af vinylklorid, mens vores synsvinkel vil være en anden, nemlig at vi aldrig nogen sinde har accepteret en produktion af stoffer som vinylklorid, der indebærer en klar risiko for kræft.

På trods af disse forskelle imellem ministeren og os vil vi godt hilse denne redegørelse

velkommen, fordi den på mange måder udtrykker et fremskridt. Der er mange rimelige betragtninger i redegørelsen, og der er en del holdninger, som altså udtrykker klare fremskridt i forhold til den bevidstløse holdning til den kapitalistiske vækst og til miljømæssige, sundhedsmæssige og økologiske problemer, som ellers har karakteriseret den almindelige bevidsthed.

Man kan indvende, at en række af de betragtninger, der er i redegørelsen, og som udtrykker ministerens positive holdning til et forsøg på kontrol med produkter, er vage og upræcise. Men en udtalelse som i afsnit 3 i redegørelsen, hvor det siges: »Det må fremover være et selvfølgelig krav, at kemiske stoffer undersøges, inden de tages i anvendelse, så at man kan vurdere både deres umiddelbare og deres langsigtede virkninger på mennesker og miljø«, vil vi tage som en klar hensigtserklæring, og den vil vi støtte.

Vi kan også støtte den antydning af et princip, som ligger i tilslutningen til den amerikanske lovgivning – og jeg citerer fra samme afsnit i redegørelsen: »Stoffernes mulige skadelige virkning for sundhed og miljø skal før markedsføring undersøges for producentens eller importørens regning og resultaterne videregives til myndighederne.« Det fastslås, at dette også er i overensstemmelse med den danske miljølovgivnings princip om, at det er forurenere, der skal betale.

Jeg vil altså godt understrege, at der er nogle principper, som vi kan tilslutte os i redegørelsen, og vi finder, at det er godt, at de er kommet frem.

Men der er også begrænsninger. Der er først nogle af de mere omfattende, som vi ikke vil gøre ministeren ansvarlig for, f. eks. det forhold, at Danmark befinder sig i en international kapitalistisk sammenhæng, som begrænser handlemulighederne. I disse tider, hvor man også diskuterer valg til Europa-Parlamentet og den suverænitetstafgivelse, som ligger deri, er det af interesse at se, hvordan et sådant konkret område indirekte viser, hvordan man hele tiden afgiver suverænitet, i og med at man af økonomiske årsager må rette sig ind efter den store omverden og altså også EF.

I ministerens og i miljøstyrelsens redegørelser understreges det igen og igen, at den internationale sammenhæng gør det vanskeligt for Danmark at føre en selvstændig mil-